

"ידעני העיקרון הקרדינאלי" בגן, מה הם יודעים על סדר מספרים

נ. מרק-זגדון

מכללת לוינסקי לחינוך, תל-אביב, ישראל

למספרים הטבעיים שתי משמעויות בסיסיות: משמעות כמותית, המתארת את גודל הקבוצה ומשמעות סידורית, המתארת את מקומו היחסי של המספר ברצף המספרים. מחקר מועט, יחסית, נערך בהקשר של בדיקת ידע של ילדים צעירים, אשר יודעים להגדיר את גודל הקבוצה - "ידעני העיקרון הקרדינאלי", על סדר המספרים. מטרתו של המחקר הנוכחי הייתה לנסות ולהרחיב את הידע בתחום זה ולענות על השאלות: 1. מה יודעים "ידעני העיקרון הקרדינאלי" על סדר המספרים, בין גיל ארבע לגיל שש? 2. האם קיים הבדל ברמת הביצוע בין מטלות ברמת זיהוי לבין מטלות ברמת הפקה? במחקר השתתפו 56 ילדים בגיל הגן: 29 ילדים בגיל 4-5 ו-27 ילדים בגיל 5-6. המחקר כלל שלושה מבחנים (1) מבחן קדם, שמטרתו הייתה לבדוק ידע של הילדים על המושגים בהם יעשה שימוש במהלך המחקר; (2) מבחן ידע על העיקרון הקרדינאלי; (3) מבחן ידע על סדר המספרים. בהתייחס לשאלת המחקר הראשונה נמצא כי בעוד שילדים בגיל 5-6 רכשו את הידע על יחס הגודל המאפיין את סדר המספרים הרי שילדים בגיל 4-5 עדין נמצאים בתהליך של הבניית ידע זה. כמו כן, נמצא כי בשתי קבוצות הגיל, ילדים עדין לא הגיעו להכללה של התכונה המאפיינת את ההפרש הקבוע בין שני מספרים עוקבים. בהתייחס לשאלת המחקר השנייה, נמצא ההבדל ברמת הביצוע בין זיהוי לבין הפקה במטלות בהן הילדים טרם הגיעו לרכישת הידע הנבדק. הממצאים שהתקבלו מצביעים על כך שרכישת הידע על ההיבט הסידורי של המספר מתרחשת הרבה מעבר לתקופה שבה רוכשים ילדים את ההיבט הכמותי של המספר וכן, מדגישים את החשיבות שיש להבחנה בין מטלות זיהוי לבין מטלות הפקה בעת ביצוע מחקרים התפתחותיים.